

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

תשא

(חלק בו שיחה ג)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת תשא, יבייח אדר, ה'תשפ"ו (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

תשא ג

כבוד פון דער תורה (וואָס ער האָט זי ניט געוואָלט געבן צו „מומרים“) – ווייל, אדרבה: שבירת הלוחות איז היפּך כבוד התורה! מען דאַרף פאַרהיטן (כבוד ה)תורה אַז זי זאָל ניט געגעבן ווערן צו „מומרים“ – דאַרף מען דאָס באַוואָרען נען דורך גגנו זיין די לוחות בשלימותן תחת ההר (אַדער אין אַן ארון, ווי מ'האָט דערנאָך געטאַן בנוגע די שבּרי לוחות, וכיו"ב)⁸.

ב. נאָך אַ טעם אויף שבירת הלוחות שטייט אין מדרש⁹ – „מוטב שתדון כפנוי ולא כאשת איש“: די לוחות זיינען אַזוי ווי אַ שטר כתובה צווישן דעם אויבערשטן מיט אידן, און וויבאַלד „קלקלה עם אחר“ איז „נטל את כתובתה .. וקרעה“.

לויט דעם טעם קומט אויס, אַז דורך שבירת הלוחות איז אַרויסגעקומען אַ טובה פאַר אידן – דורך דעם האָט ער זיי פאַרהיט פון אַן עונש חמור וועלכער וואָלט געקומען ווען מ'איז זיי דן „כאשת איש“. ועפ"ז איז מוסבר שבחו של משה בשבירת הלוחות¹⁰ – דערמיט האָט ער געבראַכט צו הצלת ישראל.

אַבער דאָס איז ניט קיין ביאור מספיק, ווייל

א. בנוגע צו שבירת הלוחות זאָגן חז"ל, אַז דאָס איז איינע פון די זאַכן וואָס „עשה משה מדעתו והסכים הקב"ה עמו“ – משה האָט זיי צעבראַכן ווייל ער האָט געמאַכט אַ ק"ו „ומה³ פסח שהוא אחד מתרי"ג מצות אמרה תורה⁴ כל בן נכר לא יאכל בו, התורה כולה [כאן] וישראל מומרים עאכו"כ“, און „הסכים² הקב"ה על ידו שנאמר⁵ אשר שברת ואמר ר"ל יישר כחך ששיברת“.

טייטשט רש"י⁶: „אשר – אישור, שאישרו ושיבחו על שבירתן“.

דאַרף מען פאַרשטיין: דער לשון אישור, ווייזט אויף דער הסכמה של הקב"ה אויף שבירת הלוחות; דער לשון פון „שיבחו“ אָבער – מיינט, אַז די פעולה פון שבירת הלוחות איז אַן ענין טוב וחביב פאַר וועלכע עס קומט אַ שבח. וואָס איז דער „שבח“ אין שבירת הלוחות?

מ'קען ניט ענטפערן אַז דער שבח פון משה'ן פאַר צעברעכן די לוחות איז פאַר דעם וואָס ער האָט זיך אָנגענומען פאַרן

(1) שבת פז, א. יבמות סב, א.

(2) כ"ה בשבת שם. וביבמות שם: והסכימה דעתו לדעת המקום. וראה פרש"י ס"פ ברכה. לקו"ש חל"ד ע' 217 ואילך.

(3) הובא גם בפרש"י פרשתנו לב, יט.

(4) בא יב, מג.

(5) פרשתנו לה, א. עקב י, ב [ובב"ב יד, ב משמע שהלימוד הוא מהפסוק דפ' עקב (וראה מנחות צט, סע"א ואילך). וכן משמע לפי פ' הראשונים שהובא לקמן סעיף ב והערה 12. אבל ראה חדא"ג מהרש"א ב"ב שם סד"ה אשר שברת].

(6) שבת שם. וברש"י יבמות: אשר – לשון יישר.

(7) ובפרט שהלשון „אשר“ מפרש רש"י רק משמעות של „אישור“ (וראה גליון הש"ס שבת שם – מישע"א, יז. וראה רש"י שם). וראה לקמן הערה 16.

(8) כקושיית המפרשים (בחיי פרשתנו לב, טז). פענח רזא ומושב זקנים (שם, יט). ועוד. צפע"נ עה"ת (שם, טו). וראה תו"ש שם (יט) אות קפה. (וש"י) – מדוע (ואיך) שבר משה את הלוחות (ותירוצם אינו ענין של שבח בהשבירה גופא). וראה לקו"ש ח"ד ע' 32 ואילך.

(9) שמו"ר פמ"ג, א. שם פמ"ו, א. תנחומא עקב יא (וראה אדר"נ פ"ב, ג). וראה גם תנחומא פרשתנו ל. פרש"י פרשתנו לד, א.

(10) ובתנחומא עקב שם בא בהמשך להפירוש

וואָס שבירת הלוחות איז געווען אַ דבר הרצוי איז ניט נאָר דערפאַר וואָס דאָס האָט דעמאָלט געבראַכט די הצלה פֿון אידן [ובפרט אַז די הצלה דערמאָנט אויפֿן חטא פֿון אידן (וואָס צוליב דעם האָבן זיי געדאַרפט אָנקומען צו אַ הצלה) – איז עס דאָך ווידער אַן ענין פֿון „קטיגור“], נאָר די שבירה אַנטהאַלט אין זיך אַ מעלה (וחביבות) תמידית.¹⁷

ג. בפשטות קען מען דאָס מסביר זיין ע"פ דברי המדרש¹⁸ אַז משה רבינו האָט זיך מצטער געווען אויף שבירת הלוחות – „א"ל הקב"ה אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות . . כפליים לתושי"י.".

און דאָס איז דער פשט פֿון „ישר כחך ששברת" – דער שבח (וחביבות) פֿאַר שבירת הלוחות איז צוליב די לחות עצמן, וויבאַלד אַז דורך דעם זיינען געגעבן געוואָרן די לחות שניות וועל־כע זיינען העכער פֿון די לחות הראשו־נות²⁰ – „כפליים לתושי"י."

און ווי פֿאַרשטאַנדיק אויך פֿון דעם מקור המאמר „ישר כחך ששברת"²¹ – „אמר ר"ל פעמים שביטולה של תורה זהו יסודה דכתיב אשר שברת . . ישר כחך ששברת": דער פירוש הפשוט אין „ביטולה של תורה זהו יסודה" איז, אַז „ביטולה של תורה" גופא טוט אויף דעם

[נוסף לזה אַז אויך צוליב הצלת ישראל זו איז (לכאורה) ניט קיין הכרח צו צעברעכן די לחות – עס איז גענוג זיי צו גונז זיין און ניט איבערגעבן צו אידן (דער „כלה")¹¹ – איז]

פֿון פשטות הלשון „ישר כחך ששברת" איז משמע, אַז דער אישור ושבח איז ניט אויף דער תוצאה (טובה) וואָס איז דערפֿון אַרויסגעקומען אין אַן אַנדער ענין (הצלת ישראל) – נאָר אויף שבירת הלוחות גופא.

נאָך שטאַרקער איז עס מודגש אין כמה ראשונים¹², וועלכע זאָגן, אַז דער הכרח אויפֿן פירוש „אשר שברת – ישר כחך ששברת" ווערט אָפֿגעלערנט „משום דכתיב (אין פרשת עקב)¹³ שברת ושמתם (בארון)", פֿון וועלכן מען לערנט אָפֿ¹⁴ אַז „שברי לוחות מונחין בארון" – „ושמע¹⁵ מינה שהיתה שבירתן חביבה¹⁶ לפניו, דאי לא, לא ה' מצוה להניח (ולקיימן) בהארון שאין קטיגור במקום סניגור."

דערפֿון איז פֿאַרשטאַנדיק, אַז דאָס

יפה עשה" (וראה עץ יוסף שם. וכן בעץ יוסף לע"י מנחות שם (ועוד) פ"י שזהו הטעם ל"ישר כחך ששברת").

(11) כי איך שנפרש ה"תועלת" ב"קריעת הכתובה" – שבירת הלוחות – בנמשל [ראה ל' השמו"ר פמ"ג ופמ"ו שם. מפרשי המדרש פמ"ג שם. בני יהושע לאדר"נ שם. – ובתנחומא ורשי פרשתנו שם שע"ז „עדיין אינה אשתך" – לכאורה מספיק שלא למסרן לישראל. וראה ידי משה לשמו"ר פמ"ג שם. ואכ"מ.

(12) רמב"ן ב"ב שם. ח"י (המיוחסים) להריטב"א שבת שם. „הכותב" בע"י שבת שם בשם הרשב"א (וכן הביא בעץ יוסף לע"י מנחות שם).

(13) י. ב.

(14) ב"ב ומנחות שם.

(15) ל' הריטב"א שם. ובשינוי לשון – ברמב"ן ורשב"א שם. וראה לקו"ש ח"ד ע' 31-30.

(16) וברמב"ן ורשב"א שם – ד"רשי הא"י אשר לשון אשרי". ובר"ף לע"י שבת, ל' אושר".

(17) וראה בארוכה לקו"ש שם. לקו"ש ח"ט ע' 239 ואילך (וע"ש שזהו הטעם שנרמז בסיום התורה).

(18) שמו"ר פמ"ו שם.

(19) איוב יא, ו.

(20) להעיר מראב"ע פרשתנו (לד, א) „אמר הגאון (הרס"ג) כי השניים נכבדים מהראשונים. וראה בפירוש הקצר שלו שם. ואכ"מ.

(21) מנחות שם (סע"א ואילך).

ותועלת פון שבירת הלוחות קומט בגילוי ערשט בנתינת לוחות שניות וועלכע זיינען „כפלים לתושי“²⁴].

ס'איז אָבער הא גופא טעמא בעי: פאָרוואָס האָט דער אויבערשטער ניט געגעבן אידן „הלכות מדרש ואגדות“ גלייך אין די לוחות הראשונות?

פון מדרש איז משמע, אַז דוקא נאָכ־דעם ווי ס'איז געווען שבירת הלוחות הראשונות האָט געקענט זיין דער ענין פון „כפלים לתושי“ ביי דער נתינה פון די לוחות השניות.

און – אויב עס וואָלט געקענט זיין „כפלים לתושי“ אויך בלי שבירת לוחות הראשונות – ווי אזוי ווערט אַראָפּגענוֹר־מען צערו של משה?

איז תמוה: וואָס איז דער קשר פון נתינת התורה אינעם אופן פון „כפלים לתושי“ – הלכות מדרש ואגדות – מיט שבירת הלוחות דוקא?²⁵

ד. איינער פון די ביאורים אין דעם י"ל:

מ'האָט שוין גערעדט כמה פעמים, אַז אַ הקדמה ותנאי, כדי אַ איד זאָל קענען זיין אַ כלי צו תורתו של הקב"ה דאָרף ביי אים זיין דער ענין פון שפלות וביטול. ווי מען זאָגט אין תפלת „אלקי

יסוד (וקיום) פון תורה²² וואָרום אויב מ'זאָל לערנען אַז דער „ישר כחך ששברת“ איז בלויז צוליב הצלת ישראל – קען מען ניט זאָגן „זהו יסודה“ (של תורה).

והיינו, אַז דער מאמר איז מדגיש, אַז דוקא דורך שבירת הלוחות איז געווען „יסודה“ פון תורה – וויבאָלד אַז דורך דעם איז געווען די נתינה פון לוחות שניות וועלכע זיינען „כפלים לתושי“.

[דערמיט איז אויך פאָרענטפערט נאָך אַ שאלה: פאָרוואָס איז דער אישור ושבח פאָר שבירת הלוחות ניט געקומען באַלד נאָך שבירת הלוחות (כפי שצ"ל, לכאורה), נאָר דאָס איז מרומז ערשט ביים ציווי (פערציק טעג שפעטער) אויף די לוחות שניות („פסל לך גו' כראשונים גו' אשר שברת“)²³ – ווייל די מעלה

(22) וכפי' הבעש"ט (כתר שם טוב סל"ד) במחז"ל זה ש"ע"י אכילה ושתי' ועסק משא ומתן מתבטל האדם מלימוד תורה... אז נחה הנשמה... ומתחזקת לשוב לדביקות יותר עליון" (וראה לקמן הערה 37). וראה גם סיפור (ופתגם) ה"צ"א – סה"מ תשי"א ע' 242.

[משא"כ לפי' רבינו גרשום שם „יסודה, קיומה כדאמר מבטלין ת"ת להוצאת המת ולהכנסת כלה“, היינו שזהו"ע של קיום מצוה – אינו גלאַטיק הלשון „יסודה“, שהרי קיום מצוה אינו ענין של ת"ת*.

בפרש"י שם „יסודה, כלומר מקבל שכר כאילו יושב ומייסדה ועוסק בה“. אבל לכאורה פשטות הלשון „זהו יסודה“ משמע שאינו ענין של קיבול שכר, כ"א ענין של תורה, ועד „לעוסק בה“, ת"ת בפונט

ולכן מקדים רש"י לפירושו שזהו רק „כלומר“ ולא הפשט – כידוע בכללי רש"י ועוד]. (23) כקושיית הפנים יפות פרשתנו כאן.

(* אכל להעיר מהל' ת"ת לאדה"ז (פ"ד ס"ג) שתכלית חכמה הם מעשים טובים והתלמוד הוא גדול מפני שמביא לידי מעשה, ונמצא שמעשה הוא הקיום של התלמוד גופא (ראה לקו"ש חס"ו ע' 139. ועוד).

24) ראה בכז' לקו"ש ח"ט ס"ע 239 ואילך.
25) באוה"ת פרשתנו (ע' ב"ג). ובארכה – המשך תרס"ז ע' פז ואילך. סה"מ תש"ז ע' 36 ואילך) מבאר ע"פ מחז"ל (נדרים כב, ב) ד„אלמלי (לא) חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה כו“ – דהריבוי בלוחות שניות הוא בשביל עבודת הביוררים מחמת הירידה שעל ידי החטא (שע"ז יש עלי' יתירה, ולכן הם „כפלים לתושי“). וראה המשך תרס"ו שם ס"ע פח ואילך). והמבואר לקמן בפנים הוא ע"פ פשטות משמעות לשון המדרש, שגם הסיבה להריבוי בתורה היא (לא ענין הכרחי מחמת החטא, כ"א) ענין טוב, המבטל צערו של משה.

ה. און דאָס איז די שייכות צווישן שבירת הלוחות און די לוחות שניות וועלכע זיינען געגעבן געוואָרן „הלכות מדרש ואגדות“ (תורה שבטע"ג):

איינער פון די ענינים אין וועלכע ס'איז ניכר און עס דערהערט זיך ווי תורה איז אויך דאָ למטה חכמתו של הקב"ה – איז דער ענין הבלי גבול וואָס מ'זעט אין תורה – „ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים“³⁰; וואָס דער „אין סוף“ פון תורה איז (בגילוי) אין תורה שבטע"ג דוקא.³¹

תורה שבכתב איז דאָך דוקא מיט אַ מדידה והגבלה, לא חסר ולא יתיר; משא"כ תושבע"פ איז אדרבה – עס דאָרף זיין „לאפשה לה“³², מען דאָרף מחדש זיין אין תורה, און אין דעם איז ניטאָ קיין קץ ותכלית.³¹

און דערפאַר זיינען די „הלכות מדרש ואגדות“ געגעבן געוואָרן דוקא נאָך שבירת הלוחות:

מ"ת איז געווען דער זמן ווען דער אויבערשטער האָט (באופן גלוי) בוחר געווען דעם עם ישראל – „ובנו בחרת מכל עם ולשון“³³ צוזאַמען מיט „ורוממתנו מכל הלשונות“³⁴. איז דערייַ בער מובן, אַז דעמאָלט, ווען אידן זיינען געווען אין אַ מצב פון רוממות והתנשאות, זיינען זיי – ע"פ טבע דקדושה – ניט געווען שייך צו אַ מצב פון „כעפר לכל“.

נצור²⁶: „ונפשי כעפר לכל תהי' פתח לבי בתורתך“ – כדי ער זאָל האָבן פתיחת הלב צו (אַרייננעמען, אויפנעמען) „תורתך“, איז די הקדמה והכנה לזה ער זאָל זיין בביטול – און ניט סתם ביטול, נאָר באופן פון „כעפור לכל“.

און ווי די גמרא²⁷ זאָגט „אם משים אדם עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תלמודו מתקיים בידו“. ס'איז ניט מספיק וואָס ער פילט זיין העדר תפיסת מקום לגבי דעם אויבערשטן (נותן התורה), נאָר עס מוז זיין דער געפיל פון שפלות לגבי כל אדם („שהכל דשין בו“).

ווייל תורה איז דאָך תורתו, חכמתו של הקב"ה, וואָס כשם²⁸ ווי דער אויב בערשטער איז „אין סוף“ און דער שכל פון אַ נברא קען ניט האָבן קיין תפיסה בו יתברך, עד"ז איז חכמתו ית' העכער פון דעם אַז אַ נברא זאָל דאָס קענען תופס זיין²⁹.

און אע"פ אַז דער אויבערשטער האָט מצמצם געווען חכמתו ית' אין דער תורה וואָס האָט „אַראָפגענידערט“ און זיך „אַנגעטאָן“ אין די עניני התורה כמו שהיא לפנינו, באופן אַז אויך דער שכל פון אַ נברא למטה זאָל קענען האָבן אַ השגה אין תורה²⁸ – דאָך, איז תורה (פאַרבליבן) חכמתו של הקב"ה אויך ווי זי איז אַראָפגעקומען דאָ למטה.

און דעריבער, כדי אַ נברא זאָל באמת משיג זיין די חכמה אלקית און „נעמען“ תורה (וואָס איז בעצם העכער פון מציאות הנבראים) – מוז ביי אים זיין דער „ונפשי כעפור לכל תהי'“ – דער ביטול פון מציאות הנברא בתכלית.

30) איוב יא, ט. – ובא בהמשך להכתוב המובא במד"ר שם, תעלומות חכמה כי כפלים לתושי" (ראה רלב"ג שם).

31) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ס"ה.

32) זח"א יב, ב. וראה הל' ת"ת שם פ"ב ס"ב: ולחדש כו'. אגה"ק ס"ו (קמה, א).

33) ברכות ק"ש. וכמ"ש בשו"ע אדה"ז או"ח ס"ס ט"ד (ממג"א שם) דקאי על מ"ת.

34) נוסח תפלת יו"ט. וכן בקידוש (יו"ט) „ורוממנו מכל לשון“.

26) ברכות יז, א.

27) עירובין נד, א.

28) ראה בכ"ז תניא פ"ד.

29) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ה. תניא ח"ב

פ"ז.

ובי' – זיי זיינען אַ חלק בלתי נפרד פון דעם אבן אין וועלכן זיי זיינען אויסגע- קריצט

[משא"כ אין אַ ס"ת זיינען די אותיות געשריבן בדיו על הקלף – אַ דבר נוסף על הקלף, וואָס דעריבער איז שייך אַז מען זאָל די אותיות אָפּטיילן (אָפּמעקן) פון דעם קלף],

און דאָס איז מרמז אויף דעם „יחוד נפלא“³⁹ וואָס ווערט אויפגעטאָן דורך לימוד התורה, אַז דער שכל האדם איז אַריינגעטאָן און אַרומגענומען פון חכמתו ית' און גלייכצייטיק נעמט ער אין זיך אַריין חכמתו ית' באופן אַז זיי ווערן „מיוחדים ממש מכל צד ופנה“³⁹.

און „שברי לוחות“ זיינען מרמז אויף דעם ענין הביטול, די צעבראַכענייט וואָס פאָדערט זיך כדי צו קענען אויפנעמען תורתו, „ונפשי כעפר לכל תהי' (ועי"ז דוקא) פתח לבי בתורתך“.

ז. די צוויי ענינים, וועלכע פאָדערן זיך אין לימוד התורה, זיינען בתכונתם הפכיים:

אין לימוד התורה פאָדערט זיך די מציאות, די ווירקונג און אויפטו, פון שכל האדם. וואָס דאָס איז בכלל דער חילוק צווישן קיום המצות און לימוד התורה: ביי קיום המצות איז דער עיקר – אשר קדשנו במצותיו וצונו, אַז דער איד פאָלגט דעם אויבערשטן און טוט רצונו ית' מיט קבלת עול (מלכותו, וקבלת עול מצות); משא"כ לימוד התורה קען מען ניט יוצא זיין מיט קבלת עול אַליין, נאָר עס מוז זיין (בתושבע"פ) הבנה והשגה.⁴⁰

39) תניא פ"ה (ט, ב).

40) שו"ע אדה"ז א"ח ס"ב (מגמ"א שם). הל' ת"ת שלו ספ"ב. וראה לקו"ת ויקרא ה, ב. ועוד.

אמת טאַקע, אַז די התגלות השכינה בעת מ"ת האָט אויפגעטאָן אין זיי דעם רגש פון חרדה וביטול – איז דאָס אָבער כלל ניט „לכלל“, און עס איז געקומען מצד די גילויים מלמעלה. די אידן מצ"ע, שטייענדיק אין תכלית העילוי וההתנשאות (אַלס מקבלי התורה – די „חמדה גנוזה“³⁵ של הקב"ה), זיינען זיי ניט געווען שייך צום „ונפשי כעפר לכל“, „שהכל דשין בו“.

און דאָס איז דער „ישר כחך ששברת“ – ווייל די שבירת הלוחות אין אַן אופן פון „ואשברם לעיניכם“³⁶, האָט אויפגע- טאָן ביי אידן דעם געפיל פון שפלות ושבירת לב, וואָס דאָס האָט זיי געמאַכט אַ כלי ראוי³⁷ צו קענען אויפנעמען די „כפלים לתושי“ פון לוחות שניות, דעם ריבוי עד אין סוף פון תושבע"פ.

ו. דערמיט וועט מען אויך פאַרשטיין דעם טעם וואָס „לוחות ושברי לוחות מונחין בארון“ – ווייל „לוחות ושברי לוחות“ זיינען בעניניהם, פאַרבונדן מיט די צוויי ענינים וואָס פאָדערן זיך כדי צו אויפנעמען תורה:

לוחות איז ענינם ווי תורה איז חקוקה על האבן³⁸, וואָס ביי חקיקה זיינען די אותיות ניט קיין צוגעגעבענע מציאות צו דער זאך אין וועלכער זיי זיינען אויס- געקריצט, נאָר די אותיות זיינען מיני

35) שבת פה, ב.

36) עקב ט, יז. וראה אברבנאל שם ועוד. וראה

לקו"ש ח"ט ע' 241.

37) ועד"ז בעבודת כאו"א, כפ"י הבעש"ט (הנ"ל הערה 22) ב„פעמים בטולה של תורה זהו יסודה“, שעי' שהאדם מתבטל מלימודו מחמת אכילה ושתי' כו' יש „דביקות יותר עליון . . בסוד והחיות רצוא ושוב“ – שזה קשור (גם) עם (ראה כש"ט סככ"א) זה ש„מזטער על זה“ ש„אין עולה לו עבודה תמה“ כי צריך להתבטל מדביקותו בשביל „ענינים חומריים כמו אכילה ושתי' כו“ (ע"ש).

38) ראה בכ"ז לקו"ת ר"פ בחוקותי. ובכ"מ.

אמתית, מדה מחוייבת ע"פ תורה, וכמש"נ⁴², "אמתים וחצי"⁴³ ארכו גו";⁴⁴ און צוזאמען דערמיט איז דער מקום גופא געווען, "אין מן המדה" – מדה ואינו מן המדה בבת אחת!

ווייל אין ארון (שבתוך קדה"ק) איז געווען התגלות עצמותו ית', וואָס הוא ית' איז, "נמנע הנמנעות" ונושא הפכים – כביאור הרשב"א בזה⁴⁴, וכמילא קען דורך אים זיין דער חיבור פון שני הפכים בבת אחת.

ועד"ז איז בנוגע בחי' "ארון" אין נפש האדם [וכידוע וואָס עס שטייט אין ספרים⁴⁵, אַז אַלע פרטים אין משכן (מקדש) וכליו זיינען פאַראַן דוגמתם אין נפש האדם] – פנימית דפנימית הלב, יחידה שבנפש⁴⁶:

מצד דער עבודה פון יחידה שבנפש – "יחידה לייחדך" (וואָס אין איר איז מאיר בחי' יחיד דלמעלה⁴⁷, עצמותו ית') – קען ביי אַ אידן זיין ביידע תנועות הפכיות בעבודת השם בבת אחת⁴⁸, "לוחות ושברי לוחות מונחין בארון".

(משיחות פורים תשמ"ה,
שבת זוהר"ט תשכ"ט)

(42) תרומה כה, י.

(43) חצי דוקא, וכן ברוחב וקומה – לרמז על ענין הביטול ובלשון המפרשים ש"הא נכנע ולבו נשבר בקרבנו" (בחי"ט שם), "צריך לשבר ולהשפיל עצמו" (בעה"ט שם). וראה תו"ש שם אות קה. וש"נ. (44) ראה שו"ת הרשב"א סתי"ח, הובא ונת' בס' החקירה להצ"צ ע' 68 ואילך. סה"מ תרע"ח ע' תכ. (45) ראה ראב"ע תרומה כה, מ. תורת העולה להרמ"א בארוכה. וראה תו"ש תרומה (שם, ח) אות סט. וש"נ.

(46) ראה לקו"ש חט"ז ע' 472. וש"נ.

(47) ראה לקו"ת ראה כה, א. שם כז, א (בשם הע"ח).

(48) להעיר גם מלקו"ש ח"ג ע' 883 ואילך.

ביי לימוד התורה איז ניט גענוג וואָס דער איד גלויבט באמונה שלימה אַז אַלץ וואָס שטייט אין תורה איז אמת; לימוד התורה מיינט, אַז ער לערנט די ענינים פון תורה אַזוי, אַז זיי זאָלן זיך אַפלייגן אין זיין שכל. ווען אַ איד לערנט אַ קשיא אין תורה – דאַרף דער ענין זיין קשה שווער ביי אים, מצד זיין שכל; און דער תירוץ פון תורה אויף דער קשיא דאַרף אַראָפנעמען די שווערקיט באופן אַז אין זיין שכל ווערט דער ענין רעכט.

און דוקא דורך אַזאַ לימוד התורה ווערט אויפגעטאַן דער "יחוד נפלא", אַז דער שכל האדם נעמט אַרײַן אין זיך (און ווערט אויך אַרומגענומען פון) שכל התורה.

אַבער לאידך, כדי אַז דער לימוד התורה זאָל זיין באופן אַז זיין שכל (=פאַרשטאַנד) זאָל זיין מכוון לאמיתתה של תורה – ד.ה. אַז אין שכל האדם (הנברא) זאָל זיך אַפלייגן ווי דאָס איז מצד חכמתו ית' (וואָס איז באין ערוך העכער פון שכל אנושי, הנברא) – מוז דערביי זיין די זאַך פון ביטול – "כעפר לכל", "שברי לוחות" – וואָס דורך דעם הויבט זיך אויף דער שכל אנושי של האדם העכער פון זיינע הגבלות און ער פאַרשטייט בהתאם צו חכמתו ית'.

ח. ווי קענען זיין צוויי תנועות הפכיות בבת אחת? איז דער ענטפער אויף דעם – "לוחות ושברי לוחות מונחין בארון":

בנוגע דעם ארון זאָגן חז"ל⁴⁹: "מקום ארון אינו מן המדה", וואָס דאָס איז אַ חיבור פון שני הפכים בבת אחת: ס'איז מקום ארון" – אַ מקום מיט אַ מדה

(41) יומא כא, טע"א. וש"נ.